

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۱/۰۸

عبدالله وردک

د انگلستان تعلیمی اسناد!

دویمه برخه

گرانو او قدرمنو لوستونکو!

د انگلستان په پوهنتونو کې، محصلین، د زده کړې، په آخري کال کې د (Final Year Project)، په نامه یو مضمون لري، چې د هغه اهمیت، د ۲ مضامینو، د اهمیت سره برابر وي. کله چې محصلین آخري کال ته کامیاب شي، نو د اوږدې د رخصتۍ نه مخکې، دوی ته د مسئول استاد پذیريغه، د دوی د آخري کال د پروژې په هکله مکمل معلومات ورکول کېږي. محصلینو ته په واضح ډول ویل کېږي، چې د اوږدې په رخصتۍ کې د خپلو پروژو په هکله فکر او څېړنه وکړي. ځینې محصلین، دغه د مسئول استاد توصیه، بڼه جدې نیسي، او د خپلې پروژې په هکله، د اوږدې په رخصتۍ کې بڼه په غور سره علمي څېړنه کوي.

د آخري کال پروژه دغه لاندې ۳ مرحلې (Phases) لري.

۱- لومړۍ مرحله: (Phase-1)

پدغه مرحله کې شاگردان، د خپلې پروژې پیشنهاد (Proposal)، په خلاصه ډول خپل استاد ته وړاندې کوي. پدغه پیشنهاد کې د پروژې، عنوان او اهداف باید په واضح توګه توضح شوي وي. همدارنګه، محصلین د یوې لنډې مقدماتي په ډول، د دغې پروژې د ضرورت په هکله، په واضح توګه اشاره کوي، او دغه پیشنهاد شاید ۲ صفحي وي.

د پروژې د هدف د واضح کولو دپاره، غواړم، دغه مثال وړاندې کړم.

فرض کړی، چې یو څوک حج ته ځي، نو د دغه سړي، اصلي هدف (Aim) حج کول دي، او د دې حج د سرته رسولو د پاره ډېر نور واره واره کارونه (Objectives) هم باید سرته ورسول شي. دا پدې معنا، چې لازمي روپۍ، ویزه، تکت، د استوګنې ځای، او داسې نور کارونه هم، باید د حج د اداء کولو د پاره، سرته ورسول شي. کله چې د پروژې، Proposal، استاد ته په رسمي توګه ورکړل شو، نو بیا شاګرد، خپل علمي ریسرچ ته ادامه ورکوي. همدارنګه، شاګرد د خپلې پروژې د استاد (Supervisor)، سره په هفته کې یو ځلي کتنه لري، چې په هغه کې شاګرد، خپل استاد ته د پروژې په هکله معلومات ورکوي، او استاد، لازمه لارښوونه ورته کوي.

هېره د نوي، چې شاګرد د دغې مرحلې په آخر کې یو لنډ راپور ترتیب کوي، چې پدغه راپور کې د پروژې د سرته رسولو په هکله، معلومات او پلان وړاندې کېږي، او دغې لنډ راپور ته (Definition Report)، وايي.

د شاګرد خپل مربوطه استاد دغه راپور بڼه په دقت سره لولي، او خپل نظر د (Feedback)، له لارې په لیکلې بڼه، شاګرد ته وړاندې او ورسره بحث کوي، او د دغه راپور اهمیت لس فیصده وي. بیا دوهم استاد، دغه راپور بڼه په دقت سره لولي، او دغه دواړه استادان، بیا د آخري نمره په هکله په ګډه فیصله کوي.

دویمه مرحله: (Phase-2)

پدغه مرحله کې شاګردان باید خپل ریسرچ ته ادامه ورکړي، او کېدای شي، دوی بهتره طریقه پیدا کړي. د شاګردانو پوهه، د خپلې پروژې په هکله، باید له یوې ورځې څخه بلې ته پرمختګ وکړي. شاګردان پدغه مرحله کې د خپلې پروژې په هکله، زیات معلومات لاسته راوړي. شاګردان کولای شي، چې د خپلې پروژې هدف، او طرز العمل ته تغیر ورکړي، او دا ځکه، چې شاګردان، پدغه مرحله کې، د خپلې پروژې په هکله، زیات دقیق معلومات لاسته راوړي وي. دوی کولای شي، چې د پروژې په هکله خپل نظر بدل کړي، او هغه باید په بڼه ډول تعین کړي. د یادولو وړ ده، چې شاګردان، لدې مرحلې نه وروسته بیا خپله پروژه نشي بدلولای.

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

شاگردان، د دغې مرحلې په آخر کې یو راپور خپل استاد ته لیکي، او پدغه راپور کې شاگردان، خپله پروژه بڼه په واضح توګه تشریح کوي. دغه راپور ته (Progress Report) ویل کیږي، او دغه راپور هم لس فیصده ارزښت لري.

پدغه راپور کې د شاگرد پرمختګ، د هغو د پروژې په هکله په جدي توګه، مدنظر نیول کیږي، او شاگرد باید په لازمه اندازه کار سرته رسولی وي. دا پدې معنا، چې شاگرد باید، د دغې مرحلې په آخر کې، خپله پروژه بڼه پېژندلې وي، او د هغو په هکله یې پوره علمي معلومات، لاسته راوړی وي.

درېیمه مرحله: (Phase-3)

دغه مرحله، د عملی کارو د اجراء کولو وخت دی. دا پدې معنا، چې پدغه مرحله کې، شاگردان، باید هغه څه چې ویلي او لیکلي، هغه په عمل کې پیاده کړي. دوی د خپلې پروژې لازم مواد اخلي، او په ابتدایي ډیزاین شروع کوي، او هغه بیا د (Simulation Package) پذیریه امتحان کوي، چې آیا دغه ډیزاین، سمه نتیجه ورکوي، او کنه؟، او دغه کار ته تر هغه پورې ادامه ورکوي، چې تر څو هغه په زړه پورې نتیجه له خپل ډیزاین څخه لاسته راوړي. کله چې ډیزاین ثابت شو، نو بیا محصلین، د هغه په جوړولو، شروع کوي، او دغه د جوړولو مرحله، ډېر پوره، سم او دقیق معلومات ته ضرورت لري.

وروسته، شاگردان باید، د خپلې پروژې د امتحان کولو دپاره یوه امتحاني ستراتیژي، جوړه کړي، او د هغو پذیریه، خپله پروژه امتحان کړي، تر څو معلومه کړي، چې مربوطه پروژه، همغه نتیجه ورکوي، چې یوه شاگرد، په لومړي وخت کې ادعا کړې وه، او کنه؟ ټول شاگردان، د دغې مرحلې په آخر کې، د خپلې پروژې په هکله یو مکمل راپور ترتیب او په لیکلي توګه وړاندې کوي. پدغه راپور کې، شاگردان، خپلې لاسته راوړنې، او نیمګړتیاوې، په ګوته کوي. شاگردان باید، د خپلو نیمګړتیاوو دپاره، د قناعت وړ ځوابونه او دلیلونه، وړاندې کړي. هېره د نوي، چې دغه آخري مکمل راپور ۷۰ فیصده ارزښت لري، او دغه راپور هم، د ۲ استادانو پذیریه کتل کیږي، او لازمي نمرې ورکول کیږي.

د یادولو وړ ده، چې بیا ټول شاگردان، خپلې پروژې، نورو داخلي او خارجي مېلمنو ته په یوه معینه ورځ، چې هغو ته (Poster Day)، وايي، ورښکاره کوي. پدغه ورځ ټول شاگردان، استادان، او د خارجي مؤسسو او کمپنیو نفر برخه اخلي، او ټول کولای شي، چې د شاگردانو څخه د دوی د پروژو په هکله پوښتنې وکړي. ډېر امکان لري، چې ځینې شاگردان په همدغه ورځ، خپلو ځانو ته، په ځینو کمپنیو کې، وظیفې پیدا کړي.

د پام وړ ټکي:

شاگردانو ته د آخري کال پروژه ډېره مهمه ده، او دوی له هغو څخه ډېر ګټور شیان زده کوي. شاگردان له دغو پروژو څخه، د لیکلو، تحلیل، او امتحان کولو، لازم مهارتونه زده کوي. همدارنګه، شاگردانو ته په خپل لاسته راوړي علم د اعتماد مهر لګوي، او د ښې پروژې، سرته رسول، ډېره خوښحالي، شاگردانو ته وربښي.

په پای کې، غواړم چې دغه مهم ټکي ته یوځل بیا اشاره وکړم، چې تر کومه پورې به مونږه، د نورو لاسته راوړنې، خپلو خلکو ته وړاندې کوو؟! کاشکې، دغه فکر هم ولرو، چې الله(ج) د هغه وخت هم زمونږه په ژوند کې راولي، چې نور خلک، زمونږه لاسته راوړنې، د نړۍ نورو خلکو ته وړاندې کړي.

همدارنګه، زه یو ځل بیا دواړه لاسونه، د الله(ج) لوی او مهربان دربار ته، په ډېره عاجزۍ د دعا دپاره پورته کوم، او دعا کوم، چې الله(ج) د هغه شانته سوله په افغانستان او په ټوله نړۍ کې راولي، چې هغه الله(ج) ته مقبوله او منظوره وي. آمین یارب العالمین.

والسلام .

زما اړیکه:

abdullahwardak53@gmail.com